et Monarchia, cum non exigua liminutione potestatis Ecclesiae ad se transtulerint. Quemadmodum ipse
Deus nostris hisce temporibus populum suum Christianum illuminavit, et ulterius illuminare decrevit,
quam Principes, et Magistratus coram Deo obligati sint utilitati Ecclesiae dare. Denique quam ex vari
Sacrorum susceptis tractationibus Concilijs, et colloquijs manifeste constet desideratum fructum, nondum
secutum, ac passim omnes aequi judices videant, et intelligant non nostram sane vel Confessionis nostra
sed omnipotentis Dei causam esse. Quod nisi esset fieri non potuisset, ut in tanta perturbatione, acerbis
casibus, et adversitatibus succurrere, tandemque subtimittere. Cum et postremo ipse Ex.mus M.tas
Operamus sciat, et pie intelligat abominationes Sas, et Papisticam idolatriam exposito verbo, et praecepto
e diametro adversari, Mtas sua idipsum in Christiana conscientia sua pro certo tenet, nihilque plane dubitat
omnipotentem Deum M.tem V. ad hoc saeculum eo cursu, cum prudentiam, et experientiam dedisse
eorum nonnullorum laudabilium, et Christianorum Imperatorum exemplo, gravissimis negotijs, et necessitatibus
pia media conferre posse. Futurumque ut M.tas V. ob tam salutaris negotij executionem, ex mera Dei
tate, et praedestinatione usque in sublimem praeteriata, reliquis etiam temporalibus negotijs, si Dei sane
reiecta non fuerit, eo facilius, et salutarius succedant. Ultimo vero, cum nos animi nequaquam
sub specie Christianae reformationis, unius vel alterius Status eminentiae praeudicare, vel publicam
Imperij mutare; ac denique communem Statum Germanicae nationis affligere, et contristare velimus.
aliorum quoque ordinum res, et necessitas non minus quam usque, et de pia, et Christiana Reformatione
aliquando incipiant requirere videantur.

Quare in tam gravi negotio extrema necessitate ipse Dei Sanctae conscientiae nostra, ad Sacr totius Christi
et inprimis laudatissimae Germaniae Patriae nostae charissimae salus, nostraque supplex petit oratio
M. V. pro eo laboret nostram a Papistica Rom. Ecc. secessionem, non levibus, sed plane Christianis, et
inniti: de qua quidem anima Mtis V. nihil quicquam dubitamus, ut pro summa prudentia sua tam
negotio M.tem Veam velut capiti Christiani Orbis inprimis concernente, de ijs rationibus cogitare velit, quae
inter omnes sacri Imperij ordines, Christiana, pia, et solida concordia inveniatur, et secundum Venerabilis
tis Evangelij, Dei que immutabilis praecepti (quemadmodum Sacra scriptura ijs qui in portis sunt
tuti, in primis portas, et ianuas aperire, Regnique gloriae intromittere iniungit) mandata Dei pura
idolatria tandem abolitatur.

Quanquam vero nos in hoc tam gravi negotio, modum praescribere Mti Vae Ex.e nolimus, sed ad Christian. et
media promptos, et paratos nos offerre; nihilominus tamen, tanqe fidelia membra Sac. Imp. V. Similiter
sincera intentione cogitandum ei relinquimus, an ne consultum videri debeat cum longa experientia in hac
lem satis simus edocti, ad principalem, et ordinariam maximi viam Gnlis, et libri Concilij totius C
Orbis, propter iniqua Sacr tempora, et alias circumstantias, inprimis vero propter Papae impedimenta
non posse, uti Mtas Vae pro miseria, et afflictae Germaniae bono, Nationale Concilium, cui et ipse
modum multi alij Christiani Imperatores: Vt. Constantinus Magnus, Theodosius Martianus, quandam
talia Concilia adhibit, et rursum quantum ad nationalia laudatissimae Germaniae Imp.tis Carolus Magnus
vicus Pius, et alij complures fecerunt, praeiudicat, cum se se primum commoditas obtulerit, convocandi et

gari

gari curarit, certa Ecc. facta; fore, ut in Germania apud omnes ordines pios, et exposito verbo inveniantur qui
iustorum, et maiorum causam, honorem Dei, et felicitatem dilectae Patriae promovendi, quam alij aliarum pe
regrinarum nationum, maximi illi qui Papae adhaerent; quos sane Germanorum negotia, et necessitas nondum
admodum praemunt, et labor intelligant.

Et si vero nonnullis Consilium hoc propter diversas rationes, et inprimis propter reliquarum nationum a laudatissima
Germania nostra secessionem, et divisionem, quam huiusmodi Concilia paritura viderent, periculosum videatur.
Nihilominus summa, et inevitabilis necessitas Germanae nationis hoc inprimis exigit, atque requirit, ad quod
accedit manifestum, et evidens praeceptum Dei quoad salvandam eius verbum, et non ad constitutiones humanas,
aut alia temporalia respicere iubemur: qui et omnia imminentia pericula pro divina voluntate sua, modo man-
data ipsius obediendi sequamur, facile depellere potest, et multa. Reg. dictum est, reliquos vicinos populos
non negligenter laudatissimum hoc, et summi necessarium opus Mtis Vae observatum, et considerandum
esset; atque paulatim simili ratione ex hac institutum, et divulgatum. Quis autem neget multo satius
esse Christianam, et piam reformationem in Germania instituere, quam sinceram pure, et veram doctrinam,
omnique Status pacifici interitum ad posteros transmittere: quemadmodum multorum prudentissimorum virorum
iudicio fieri potest.

Cum vero nos, non tantum ex Cae. Propositione, sed ex alijs etiam argumentis colligamus Mtem Veam ita brevi
ad tam salutaris, necessarij, et utilis negotij executionem accingere se, et perficere non posse, humiliter in
hortemur Mtem Veam, ne opus hoc alterius suspendat, sed quam citissime fieri potest promovere, nobisque item
Statim certa aliquid, vs. quid nobis circa Sacr, quae hucusque commemoravimus de M.te V. Ex.e praemittere
dignemur, impertire velit.

Caeterum cum Mtas Vae inter caetera iuxta hunc punctum Propositionis pacis, Relignis mentionem faciat, illud sibi
se notis certo persuadet, nos semel susceptam, et confirmatam pacem, et propianam pacem, pro nostra parte fide
liter esse executuros: neque contra eam quemquam quemadmodum idem ab alijs Statibus vicissim expectamus
gravaturos, vel molestaturos etc.

Nihilominus tamen similiter timemus, ut cum M. V. Ex. iampridem cognoverit, ad Sacr, et in primis Comitijs
complures querelae, et iudicia ad eam delatae fuerint, nos aliqua Confessionis Augustanae ordines contra hanc
Religionis pacem firmatae pacis impugnari, atque gravari huiusmodi incommoda, difficultates, et gravamina in
Dietis tandem Comitijs serio amoveat, et sub auctoritate supremae iustitiae iudicij Camerae, et Consilij Aulae
tuere mandare, atque ordinare velit, ut non tantum instituta huiusmodi pacis Religionis in omnibus articulis, et
punctis fideliter servetur, neque ulla contra eam diversa vel processus publicentur, sed et gravatis quovis tempore
subditis, protectio, et liberatio suppeditetur. Inprimis autem mandare velit, uti cum Sacrorum in nonnullis locis
multi fideles Christiani propter veram confessionem Christianae Relignis nostrae a Magistratibus suis in vincula
coniecti fuerint, et in iudicio Camerae pro mandatis relaxationis sollicitari curaverint, tamen non
aliter quam cum clausula iustificatoria illis concedantur, unde longis, et diuturnis processibus captivi detinentur,
atque eos ipsos vinculis cautam contra omne ius, et aequum dicere coguntur: ita, ut omni etiam aliquando ne-